

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2014/152
Karar Sayısı : 2014/148
Karar Günü : 2.10.2014
R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Söğüt Asliye Hukuk Mahkemesi

(İş Mahkemesi Sıfatıyla)

İTİRAZIN KONUSU : 31.5.2006 günlü, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 93. maddesinin üçüncü fıkrasının Anayasa'nın 5. ve 10. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

İş kazasından dolayı hayatını kaybeden sigortalının, hak sahibi yakınlarına Sosyal Güvenlik Kurumunca (Kurum) bağlanan gelir ve yapılan yardımlar nedeniyle ortaya çıkan Kurum zararı için davalılar aleyhine açılan rücu tazminat davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasını ciddi bulan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

Kanun'un itiraz konusu kuralı da içeren 93. maddesi şöyledir:

"Devir, temlik, haciz ve Kurum alacaklarında zamanaşımı

MADDE 93- (Değişik birinci fıkra:17/4/2008-5754/56 md.) Bu Kanun gereğince sigortalılar ve hak sahiplerinin gelir, aylık ve ödenekleri, sağlık hizmeti sunucularının genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanması sonucu Kurum nezdinde doğan alacakları, devir ve temlik edilemez. Gelir, aylık ve ödenekler; 88 inci maddeye göre takip ve tahsili gereken alacaklar ile nafaka borçları dışında haczedilemez. Bu fıkraya göre haczi yasaklanan gelir, aylık ve ödeneklerin haczedilmesine ilişkin talepler, borçlunun muvafakati bulunmaması halinde, icra müdürü tarafından reddedilir.

(Değişik ikinci fıkra: 17/4/2008-5754/56 md.) Kurumun prim ve diğer alacakları ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak on yıllık zamanaşımına tâbidir. Kurumun prim ve diğer alacakları; mahkeme kararı sonucunda doğmuş ise mahkeme kararının kesinleşme tarihinden, Kurumun denetim ve kontrole görevli memurlarınca yapılan tespitlerden doğmuş ise rapor tarihinden, kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden doğmuş ise bu soruşturma, denetim ve inceleme sonuçlarının Kuruma intikal ettiği tarihten veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden doğmuş ise bilgi ve belgenin Kuruma intikal ettiği tarihten itibaren, zamanaşımı on yıl olarak uygulanır. Bu alacaklar için 89 uncu madde gereğince hesaplanacak

gecikme cezası ve gecikme zammı, 88 inci maddede belirtilen ödeme süresinin son gününü takip eden günden itibaren uygulanır.

Bu Kanuna dayanılarak Kurumca açılacak tazminat ve rücu davaları, on yıllık zamanaşımına tâbidir. Zamanaşımı tarihi; rücu konusu gelir ve aylıklar bakımından Kurum onay tarihinden, masraf ve ödemeler için ise masraf veya ödeme tarihinden itibaren başlar.

Zamanaşımından sonra yapılan ödemeler kabul edilir. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine tâbi sigortalıların zamanaşımı nedeniyle prim ödenmeyen süreleri, sigortalılık süresinden sayılmaz ve bu süreye ilişkin sigortalılık hak ve yükümlülükleri düşer."

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Fatih ŞAHİN tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralı ve dayanan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşüldü:

Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda, bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için, elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir.

Başvuran Mahkemede görülmekte olan dava, 23.4.2006 tarihinde meydana gelen iş kazasında hayatını kaybeden sigortalının hak sahibi yakınlarına bağlanan gelirin ve yapılan yardımların, iş kazasında sorumluluğu bulunanlardan tazmini istemiyle Kurum tarafından açılan rücu davasıdır.

İş kazasının meydana geldiği tarihte yürürlükte bulunan mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nda, rücu davalarıyla ilgili herhangi bir zamanaşımı süresi öngörülmemiştir.

1.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanun'un 93. maddesinin itiraz konusu üçüncü fıkrasında ise 5510 sayılı Kanun'a dayanılarak açılacak rücu ve tazminat davalarının on yıllık zamanaşımına tâbi olduğu, zamanaşımı süresinin de; rücu konusu gelir ve aylıklar bakımından Kurum onay tarihinden, masraf ve ödemeler için ise masraf veya ödeme tarihinden itibaren başlayacağı öngörülmüştür.

Yargıtayın yerleşik içtihatlarında da belirtildiği üzere, Kurum tarafından iş kazasında sorumluluğu bulunanlara karşı açılacak rücu davalarında, iş kazasının meydana geldiği tarihte yürürlükte olan kanun hükümlerinin uygulanacağı açıktır.

Başvuran Mahkemedeki görülmekte olan davada, iş kazasının 23.4.2006 tarihinde meydana geldiği göz önünde bulundurulduğunda, Kurum tarafından iş kazasında sorumluluğu bulunanlara karşı açılacak rücu davasının iş kazasının meydana geldiği tarihte yürürlükte bulunan mülga 506 sayılı Kanun'a göre çözümlenmesi gerekir. Bu durumda, 1.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanun'a dayanılarak açılacak rücu ve tazminat davalarında

Esas Sayısı : 2014/152
Karar Sayısı : 2014/148

zamanaşımı süresini düzenleyen itiraz konusu kural, bakılmakta olan davada uygulanacak kural değildir.

Açıklanan nedenlerle, itiraz başvurusunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

31.5.2006 günlü, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 93. maddesinin üçüncü fıkrasının, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu fıkra ile ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 2.10.2014 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Başkanvekili

Haşim KILIÇ

Serruh KALELİ

Alparslan ALTAN

Üye

Üye

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Üye

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Burhan ÜSTÜN

Engin YILDIRIM

Esas Sayısı : 2014/152
Karar Sayısı : 2014/148

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN